

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2019. december 12. *

„Előzetes döntéshozatal – Bevándorlási politika – Családegyesítési jog – 2003/86/EK irányelv – A 10. cikk (2) bekezdése – Fakultatív rendelkezés – A családegyesítési jog gyakorlásához szükséges feltételek – A menekültnek a 4. cikkben nem említett családtagja – Az »eltartott személy« fogalma”

A C-519/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2018. augusztus 7-én érkezett, 2018. július 16-i határozatával terjesztett elő a

TB

és

a **Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, I. Jarukaitis, Juhász E., M. Ilešič és C. Lycourgos (előadó) bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- TB képviseletében Gyöző G. ügyvéd,
- a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z. és Tornyai G., meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviseletében C. Schillemans és M. Bulterman, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében Tokár A., C. Cattabriga és M. Condou-Durande, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. szeptember 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: magyar.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (HL 2003. L 251., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 224. o.) 4. cikke (2) és (3) bekezdésének, valamint 10. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a TB és a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Magyarország) között családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási engedélynek az érdekelt lánytestvére számára történő kibocsátása iránti kérelem e hivatal általi elutasítása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2003/86 irányelv (2), (4) és (8) preambulumbekkezdése a következőket mondja ki:
„(2) A családegyesítéssel kapcsolatos intézkedéseket a több nemzetközi jogi okmányban megállapított, a család védelmére és a családi élet tiszteletben tartására irányuló kötelezettségnek megfelelően kell elfogadni. Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat és betartja különösen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 8. cikkében és az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket.
[...]
(4) A családegyesítés a családi élet lehetővé tételének szükséges eszköze. Segít kialakítani a harmadik országok állampolgárainak a tagállamba való beilleszkedését megkönnyítő társadalmi-kulturális stabilitást, és ez egyúttal a gazdasági és társadalmi kohézióknak, mint a Szerződésben megállapított alapvető közösségi célkitűzésnek az elősegítését is szolgálja.
[...]
(8) Különös figyelmet kell fordítani a menekültek helyzetére a tekintetben, hogy milyen okok miatt kellett országukat elhagyniuk, és milyen okok akadályozták meg azt, hogy ott rendes családi életet éljenek. Ezért előnyösebb feltételeket kell megállapítani családegyesítési joguk gyakorlására.”

- 4 Ezen irányelv 1. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv célja a családegyesítési jognak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országok állampolgárai által történő gyakorlása feltételeinek meghatározása.”

- 5 Az említett irányelv 3. cikkének (5) bekezdése a következőképpen szól:

„Ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy előnyösebb rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn.”

6 Ugyanezen irányelv 4. cikke az (1)–(3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok – ezen irányelv alapján és a IV. fejezetben, valamint a 16. cikkben megállapított feltételeknek való megfelelésre is figyelemmel – a következő családtagok beutazását és tartózkodását engedélyezik:

- a) a családegyesítő házastársa;
- b) a családegyesítő és házastársa kiskorú gyermekei, beleértve azokat a gyermekeket is, akiket [...] örökbe[fogadtak] [...];
- c) a családegyesítő kiskorú gyermekei, beleértve örökbe fogadott gyermekeit is, ha a családegyesítő szülői felügyeleti joggal rendelkezik, és a kiskorú gyermekek az ő eltartottjai. [...]
- d) a házastárs kiskorú gyermekei, beleértve örökbe fogadott gyermekeit is, ha a házastárs szülői felügyeleti joggal rendelkezik, és a kiskorú gyermekek az ő eltartottjai. [...]

[...]

(2) A tagállamok – ezen irányelv értelmében és a IV. fejezetben megállapított feltételeknek való megfelelésre is figyelemmel – törvény vagy rendelet útján a következő családtagok beutazását és tartózkodását engedélyezhetik:

- a) a családegyesítő vagy házastársa első fokú egyenes ági felmenő rokonai, amennyiben az ő eltartottjai, és a származás szerinti országban nem részesülnek megfelelő családi támogatásban;
- b) a családegyesítő vagy házastársa felnőtt, nem házas gyermekei, ha egészségi állapotuk miatt képtelenek saját magukról gondoskodni.

(3) A tagállamok – ezen irányelv alapján és a IV. fejezetben megállapított feltételeknek való megfelelésre is figyelemmel – törvény vagy rendelet útján engedélyezhetik azon élettárs beutazását és tartózkodását, aki egy harmadik ország állampolgára, és akivel a családegyesítő megfelelően igazolt, állandó, hosszan tartó kapcsolatban él, illetve egy harmadik ország olyan állampolgárának beutazását és tartózkodását, akit – az 5. cikk (2) bekezdésével összhangban – a családegyesítőhöz élettársi kapcsolat fűz, továbbá e személyek nem házas, kiskorú gyermekeinek – beleértve az örökbe fogadott gyermekeket is –, valamint az olyan felnőtt, nem házas gyermekeinek beutazását és tartózkodását, akik egészségi állapotuk miatt képtelenek magukról gondoskodni.

A tagállamok dönthetik el, hogy az élettársakat a családegyesítés tekintetében a házastársakkal egyenlő elbánásban részesítik-e.”

7 A 2003/86 irányelvnek „A menekültek családegyesítése” című V. fejezetében szereplő 10. cikke a következőket írja elő:

„(1) A családtagok meghatározására a 4. cikket kell alkalmazni, azzal a kivétellel, hogy annak (1) bekezdése harmadik albekezdését nem alkalmazzák a menekültek gyermekeire.

(2) A tagállamok engedélyezhetik a 4. cikkben nem említett egyéb családtagok családegyesítését, ha azok a menekült eltartottjai.

(3) Ha a menekült kísérelő nélküli kiskorú, a tagállamok:

- a) családegyesítési célból a 4. cikk (2) bekezdésének a) pontjában megállapított feltételek alkalmazása nélkül engedélyezik a kiskorú első fokú, egyenes ági felmenő rokonainak beutazását és tartózkodását;
- b) családegyesítési célból engedélyezhetik a kiskorú törvényes gyámjának vagy más családtagjának beutazását és tartózkodását, ha a menekültnek nincsenek egyenes ági felmenő rokonai, vagy nem lehet ilyen rokonokat felkutatni.”

8 Ezen irányelv 17. cikke értelmében:

„A tagállamok megfelelően figyelembe veszik az érintett személy családi kapcsolatainak jellegét és szilárdságát, a tagállamban való tartózkodásának időtartamát és a származási országával való családi, kulturális és társadalmi kapcsolatai fennállását, amennyiben egy kérelmet elutasítanak, tartózkodási engedélyt visszavonnak, vagy annak megújítását megtagadják, vagy amennyiben úgy határoznak, hogy a családegyesítő vagy családtagjai kiutasítását rendelik el.”

A magyar jog

9 A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 19. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki tartózkodási, bevándorlási, letelepedési, ideiglenes letelepedési, nemzeti letelepedési vagy EK letelepedési engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár, illetve külön törvény szerinti tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkező személy (a továbbiakban e § alkalmazásában: családegyesítő) családtagja.

[...]

(4) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási engedélyt kaphat a családegyesítő vagy házastársa, illetve a menekültként elismert személy

- a) eltartott szülője;
- b) testvére és egyenes ági rokona, ha egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 TB-t az illetékes magyar hatóság a 2015. szeptember 7-én kelt határozatával menekültként ismerte el. TB lánytestvére 2016. január 12-én nyújtott be a TB-vel való családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási engedély és tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum kiadása iránti kérelmet Magyarországra teheráni (Irán) külképviseletén.
- 11 Ezt a kérelmet az elsőfokú hatóság határozata elutasította, amelyet helyben hagyott a másodfokú hatóság azzal az indokkal egyrészt, hogy TB lánytestvére a kért tartózkodási engedély megszerzése érdekében az illetékes hatósággal hamis adatot közölt, másrészt pedig hogy végzettségére és egészségi állapotára tekintettel nem igazolta, hogy egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni, mivel az általa csatolt orvosi iratok szerint depressziós állapottól szenved, ami miatt rendszeres gyógyszeres kezelésre szorul.

- 12 TB keresetet indított ezen elutasító határozattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság előtt. E kereset alátámasztása érdekében TB többek között arra hivatkozik, hogy a Harmtv. 19. §-a (4) bekezdésének b) pontjában előírt azon szabály, amelynek alapján a menekült jogállással rendelkező személy fiú- vagy lánytestvére azzal a feltétellel kaphat családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási engedélyt, hogy egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni, sérti a 2003/86 irányelv 10. cikkének (1) és (2) bekezdését.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság, amely kételyeit fejezi ki e szabálynak a 2003/86 irányelv 10. cikke (2) bekezdésével való összeegyeztethetőségét illetően, rámutat arra, hogy az ezen 19. § (4) bekezdésének b) pontjában a fentieknek megfelelően előírt feltétel nem felel meg az említett 10. cikk (2) bekezdésében szereplő feltételnek, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy engedélyezzék az ezen irányelv 4. cikkében nem említett olyan családtagok családgyűjtését, mint a menekült fiú- és lánytestvére, feltéve hogy azok a menekült „eltartottjai”. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az említett 19. § (4) bekezdésének b) pontjában előírt feltétel így az ezen irányelv 4. cikke (2) bekezdésének b) pontjában és (3) bekezdésében szereplő feltételnek felel meg, azonban nem a menekült fiú- és lánytestvére, hanem a családgyűjtő vagy házastársa felnőtt, nem házas gyermekeinek, valamint a családgyűjtő és élettársa közös felnőtt, nem házas gyermekeinek a családgyűjtését illetően.
- 14 Következésképpen ebben a bíróságban először is az a kérdés merül fel, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével ellentétes-e az, hogy valamely tagállam, amely él az e rendelkezés által biztosított lehetőséggel azáltal, hogy engedélyezi az ezen irányelv 4. cikkében nem említett családtagok családgyűjtését, ezt a családgyűjtést a 10. cikk (2) bekezdésében előírtaktól eltérő feltételektől teszi függővé.
- 15 E tekintetben az említett bíróság rámutat arra, hogy a Kúria (Magyarország) egyik korábbi ítéletében arra az álláspontra helyezkedett – előzetes döntéshozatalra utalás nélkül –, hogy erre a kérdésre nemleges választ kell adni, és hogy a Harmtv. 19. §-a (4) bekezdésének b) pontja nem sérti tehát az említett 10. cikk (2) bekezdését.
- 16 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság szerint, jóllehet a 2003/86 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének megfelelően a tagállamok engedélyezhetik az ezen irányelv 4. cikkében nem említett családtagok családgyűjtését, és ezért eltérhetnek a „családtag” fogalmának az ez utóbbi cikkben szereplő meghatározásától, nem térhetnek el az ezen 10. cikk (2) bekezdésében előírt feltételtől, miszerint az említett családtagok akkor részesülhetnek családgyűjtésben, ha a menekült eltartottjai.
- 17 Másodszor, a jelen ítélet 14. pontjában említett kérdésre adandó igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság az „eltartott” személy 2003/86 irányelv szerinti fogalmának értelmezésével kapcsolatban tesz fel kérdést.
- 18 E tekintetben ez a bíróság rámutat arra, hogy az eljárás nyelve szerinti változatában ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdése azokat a családtagokat érinti, akik a menekült eltartottjai, miközben ez a rendelkezés angol nyelvi változatában azokra a családtagokra utal, akik a menekülttel függőségi viszonyban vannak („dependent on the refugee”). A kérdést előterjesztő bíróság kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy ezek a kifejezések teljes mértékben egyenértékűek-e.
- 19 Egyébiránt az a kérdés merül fel benne, hogy az „eltartott” személy fogalma a különböző függőségi tényezők együttes értékelését feltételezi-e, vagy pedig ez a fogalom az említett tényezők egyikének a fennállására korlátozódhat, például hogy az érintett családtag az egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni, így valamely tagállam ezen egyetlen tényezőt alapul véve megállapíthatná, hogy az azt nem teljesítő családtag nem a családgyűjtő eltartottja, anélkül hogy elvégezné e családtag helyzetének egyedi értékelését. E tekintetben az említett bíróság rámutat arra, hogy a Kúria szerint a

Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy ez a fogalom nemcsak anyagi, hanem fizikai és érzelmi függést is jelent és az eltartotti viszony így jellemezhető egy összetett függőségi viszonyként, amelynek csak egyik eleme az anyagi eltartottság.

- 20 Harmadszor, a jelen ítélet 14. pontjában említett kérdésre adandó nemleges válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróságban az a kérdés merül fel, hogy a tagállamok szabadon előírhatnak-e bármilyen feltételt – ideértve a 2003/86 irányelv 4. cikkének (2) és (3) bekezdésében szereplő feltételeket –, továbbá adott esetben az említett 4. cikk (3) bekezdésében előírt azon feltétel hatályával kapcsolatban vet fel kérdést, amely szerint az érintett családtagok egészségi állapotuk miatt képtelenek magukról gondoskodni.
- 21 E körülmények között a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2003/86] irányelv 10. cikk[ének] (2) bekezdését, hogy amennyiben egy tagállam e cikk alapján engedélyezi a[z] [ezen irányelv] 4. cikk[é]ben meghatározott családi körön kívüli családtag beutazását, úgy e családtagra csak a 10. cikk (2) bekezdés[é]ben foglalt feltételt (»menekült eltartottja«) alkalmazhatja?
- 2) Amennyiben az 1. kérdésre adott válasz igen, úgy a [2003/86] [i]rányelv 4. cikk[e] (2) bekezdés[ének] a) pontjában szabályozott »eltartotti« (»dependency«) minőség olyan ténybeli helyzetet jelent-e, amelyben a különböző típusú függőségi tényezőknek együttesen, konjunktív módon kell fennállni[uk], avagy az eset egyedi körülményeitől függően bármelyik függőségi tényező önmagában való fennállása is megalapozhatja azt[?] Ezzel összefüggésben megfelel-e a[z] [ezen irányelv] 10. cikk[ének] (2) bekezdés[é]ben foglalt feltételnek (»menekült eltartottja«) az a tagállami jogszabály, amely az egyedi mérlegelést kizárva kizárólag egyetlen tényállási elemet, [a] függőségre utaló jellemzőt (»egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni«) tekint[i] olyan feltételnek, mint ami megalapozza a feltételnek való megfelelést?
- 3) Amennyiben az 1. kérdésre adott válasz nem, tehát a tagállam nemcsak a [2003/86 irányelv] 10. cikk[ének] (2) bekezdés[é]ben foglalt feltételt (»menekült eltartottja«) alkalmazhatja, az azt jelenti, hogy jogosult belátása szerint bármilyen, ideértve a[z] [ezen irányelv] 4. cikk[ének] (2) és (3) bekezdésében más családtagi kör vonatkozásában előírt feltételeket is meghatározni, avagy kizárólag az [említett] [i]rányelv 4. cikk[ének] (3) bekezdésben foglalt feltételt alkalmazhatja[?] Ez esetben az [i]rányelv 4. cikk[ének] (3) bekezdésben foglalt »objectively unable to provide for their own needs on account of their state of health« milyen ténybeli helyzetet jelent? Úgy értelmezendő-e, hogy a családtag »a saját szükségleteiről« nem tud, vagy akként, hogy »önmagáról nem képes« gondoskodni, esetleg egyéb módon értelmezendő?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 22 A magyar kormány azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések hipotetikus jellegük miatt elfogadhatatlanok. Ezek a kérdések ugyanis egy téves feltevésből indulnak ki, mégpedig abból, hogy Magyarország a Harmtv. 19. §-a (4) bekezdésének b) pontjával a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését ültette át, jöllehet ez a tagállam a Bizottsággal ezen irányelv 20. cikke alapján nem közölt ilyen információt.

- 23 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy kizárólag a jogvitában eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak az ítélet meghozatala szempontjából való szükségességét, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések valamely uniós jogi szabály értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (2018. december 10-i Wightman és társai ítélet, C-621/18, EU:C:2018:999, 26. pont).
- 24 Ebből következik, hogy az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha a kért uniós szabály értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2018. december 10-i Wightman és társai ítélet, C-621/18, EU:C:2018:999, 27. pont).
- 25 A jelen esetben hangsúlyozni kell, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint a Harmtv. 19. §-a (4) bekezdése b) pontjának elfogadásával a magyar jogalkotó valóban a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését kívánta átültetni, mivel ez utóbbi rendelkezés az említett irányelv által létrehozott rendszer szerves részét képező választási szabadságot biztosít a tagállamok számára (lásd e tekintetben analógia útján: 2011. december 21-i N. S. és társai ítélet, C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865, 65–68. pont).
- 26 Márpedig a Bíróság feladata az uniós bíróságok és a nemzeti bíróságok közötti hatáskörmegosztás keretén belül azon ténybeli és szabályozási háttér figyelembevételével, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések illeszkednek, és ahogyan azt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban meghatározták. Ezért a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – a magyar kormányának a kérdést előterjesztő bíróság nemzeti jogra vonatkozó értelmezését érintő bírálataitól függetlenül – a nemzeti jog ez utóbbi bíróság általi értelmezése fényében kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2016. június 21-i New Valmar ítélet, C-15/15, EU:C:2016:464, 25. pont).
- 27 Az a körülmény, hogy Magyarország a 2003/86 irányelv 20. cikke értelmében az említett 19. § (4) bekezdésének b) pontját nem közölte a Bizottsággal az irányelv 10. cikkének (2) bekezdését átültető intézkedésként, nem módosíthatja ezt a megállapítást. Az ugyanis, hogy valamely nemzeti intézkedést az érintett tagállam nem közölt a Bizottsággal, nem elegendő annak kizárásához, hogy az említett intézkedés valamely irányelv rendelkezését ülteti át.
- 28 Az elfogadhatatlansági kifogást tehát el kell utasítani.
- 29 Rá kell mutatni továbbá arra, hogy második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróságot a 2003/86 irányelv 4. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozóan is kérdezi.
- 30 Ezek a rendelkezések azonban az alapügy tárgyát képezőtől különböző helyzeteket érintenek, mivel a menekültnek a lánytestvérétől eltérő más családtagjainak a családegyesítésére vonatkoznak.
- 31 Az a pusztán körülmény, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének átültetése során a magyar jogalkotó az ezen irányelv 4. cikkének (2) és (3) bekezdésében említettekhez hasonló kifejezéseket használt, az utóbbi rendelkezések értelmezése iránti kérelem igazolásához nem elegendő. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis előzetes döntéshozatal iránti kérelmében nem hivatkozott arra, hogy a magyar jogalkotó a Harmtv. 19. §-a (4) bekezdése b) pontjának elfogadásával az említett 4. cikk (2) és (3) bekezdésére történő közvetlen és feltétel nélküli utalást kívánt tenni (lásd e tekintetben: 2012. október 18-i Nolan ítélet, C-583/10, EU:C:2012:638, 47. pont; 2018. november 7-i C és A ítélet, C-257/17, EU:C:2018:876, 33. pont).

32 Ebből következik, hogy a jelen ügyben nem kell a 2003/86 irányelv 4. cikkének (2) és (3) bekezdését értelmezni.

Az ügy érdeméről

33 Az együttesen vizsgálendő kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy valamely tagállam csak akkor engedélyezi a menekült lánytestvérének családdegyesítését, ha az egészségügyi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.

34 A 2003/86 irányelv célja – 1. cikke értelmében – a családdegyesítési jognak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országok állampolgárai által történő gyakorlása feltételeinek meghatározása.

35 Ennek keretében ezen irányelv 4. cikke felsorolja a harmadik országbeli állampolgár azon családtagjait, akik számára a tagállamoknak – esettől függően – az említett irányelv értelmében vett családdegyesítési jogot kell vagy lehet elismerniük.

36 Mindazonáltal ugyanezen irányelv (8) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy az irányelv a menekültek tekintetében előnyösebb feltételeket állapít meg e családdegyesítési jog gyakorlására, mivel különös figyelmet kell fordítani a helyzetükre azon okokra tekintettel, amelyek miatt el kellett hagyniuk országukat, és amelyek megakadályozták azt, hogy ott rendes családi életet éljenek (2018. április 12-i A és S ítélet, C-550/16, EU:C:2018:248, 32. pont).

37 Ezen előnyösebb feltételek közül az egyiket a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése tartalmazza.

38 Miközben ugyanis ezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdése az irányelv 4. cikkét alkalmazhatóvá teszi a menekültekre – az (1) bekezdésének harmadik albekezdésében szereplő fenntartás kivételével, amely nem érvényes a menekültek gyermekeire –, az említett irányelv 10. cikkének (2) bekezdése lehetővé teszi ezen túlmenően a tagállamok számára, hogy az e 4. cikkben nem említett családtagokat is részesítsenek az említett irányelv értelmében vett családdegyesítési jog kedvezményében.

39 Mindemellett hangsúlyozni kell először is azt, hogy ezen 10. cikk (2) bekezdése fakultatív jellegű. Ez a rendelkezés ezért valamennyi tagállam számára diszkrecionális jogkört biztosít azzal a döntéssel kapcsolatban, hogy kiterjesztik-e a 2003/86 irányelv személyi hatályát, amire ez a rendelkezés ad felhatalmazást.

40 Továbbá, amint arra lényegében a főtanácsnok indítványának 37. pontjában rámutatott, az említett 10. cikk (2) bekezdése jelentős mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára a menekülteknek az említett irányelv 4. cikkében nem említett családtagjai közül azoknak a meghatározását illetően is, akik számára ezek a tagállamok meg kívánják engedni a területükön tartózkodó menekülttel való családdegyesítést.

41 Másodszer hangsúlyozni kell, hogy a tagállamokat az e 10. cikk (2) bekezdésének átültetése során megillető mérlegelési mozgásteret korlátozza azonban az a feltétel, amelytől ez a rendelkezés az ilyen átültetést függővé teszi. Az említett 10. cikk (2) bekezdésének magából a szövegből ugyanis kitűnik, hogy a tagállamok engedélyezhetik a menekülteknek a 2003/86 irányelv 4. cikkében nem említett egyéb családtagjai családdegyesítését, ha azok a menekült eltartottjai.

42 Ezért elsőként a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy valamely tagállam engedélyezi a menekült ezen irányelv 4. cikkében nem említett családtagjának családdegyesítését, ha az nem a menekült eltartottja, máskülönben az említett feltételt teljesen megfosztaná hatékony érvényesülésétől. Az olyan nemzeti szabályozás, amely nem tartja tiszteletben

ezt a feltételt, ellentétes a 2003/86 irányelv célkitűzéseivel, amennyiben lehetővé teszi az ezen irányelvből eredő jogállás biztosítását az olyan személyek számára, akik nem felelnek meg az e jogállás megszerzéséhez szükséges feltételeknek (lásd analógia útján: 2018. június 27-i Diallo ítélet, C-246/17, EU:C:2018:499, 55. pont; 2019. május 23-i Bilali ítélet, C-720/17, EU:C:2019:448, 44. pont).

- 43 Ez a megállapítás azonban nem képezi akadályát az említett irányelv 3. cikkének (5) bekezdésében a tagállamok számára elismert azon lehetőségnek, hogy kizárólag nemzeti joguk alapján előnyösebb feltételekkel biztosítsanak beutazási és tartózkodási jogot.
- 44 Másodsorban a menekült „eltartottja” feltétel értelmezése kapcsán emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog egységes alkalmazásának követelményeiből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést főszabály szerint az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni (2019. július 29-i Spiegel Online ítélet, C-516/17, EU:C:2019:625, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Márpedig, mivel a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése semmilyen utalást nem tartalmaz a tagállamok nemzeti jogára az említett feltételt illetően, ez utóbbira ilyen önálló és egységes értelmezésnek kell vonatkoznia.
- 46 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a Bíróság már értelmezte azt a feltételt, miszerint a családtagnak az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) rendszerében a családdegyesítő eltartottjának kell lennie.
- 47 Ezen ítélkezési gyakorlat szerint a tartózkodásra jogosult uniós polgár családtagjának „eltartotti” minősége azt feltételezi, hogy egy tényleges függőségi helyzet kerüljön megállapításra. Ez a függőség egy olyan tényállási helyzetből következik, amelyet az a körülmény jellemez, hogy a családtag anyagi támogatását a tartózkodási jog jogosultja biztosítja (2004. október 19-i Zhu és Chen ítélet, C-200/02, EU:C:2004:639, 43. pont; 2012. november 8-i Lida ítélet, C-40/11, EU:C:2012:691, 55. pont; 2014. január 16-i Reyes ítélet, C-423/12, EU:C:2014:16, 20. és 21. pont; 2016. szeptember 13-i Rendón Marín ítélet, C-165/14, EU:C:2016:675, 50. pont).
- 48 Az ilyen függőség fennállásának megállapításához a fogadó tagállamnak azt kell vizsgálnia, hogy anyagi és szociális körülményeire tekintettel a családtag képtelen-e fedezni az alapvető szükségleteit. Az anyagi támogatás szükségességének a családtag származási országában vagy a korábbi tartózkodási helye szerinti országban kell fennállnia akkor, amikor az uniós polgárhoz való csatlakozást kérelmezte (lásd ebben az értelemben: 2007. január 9-i Jia ítélet, C-1/05, EU:C:2007:1, 37. pont; 2014. január 16-i Reyes ítélet, C-423/12, EU:C:2014:16, 22. és 30. pont).
- 49 A 2003/86 irányelv értelmében vett „eltartott” családtag fogalmának értelmezéséhez figyelembe kell venni az említett ítélkezési gyakorlatot. A 2004/38 irányelv és a 2003/86 irányelv ugyanis hasonló célokat követ, mivel más tagállamoknak vagy harmadik országoknak a fogadó tagállamban jogszerűen tartózkodó állampolgárai családdegyesítésének a fogadó tagállamban való biztosítására vagy támogatására irányulnak.
- 50 Mindazonáltal azt is figyelembe kell venni, hogy – amint arra a 2003/86 irányelv (8) preambulumbekkezdése emlékeztet, és amint az már a jelen ítélet 35. pontjából kitűnik – a menekültek helyzete különös figyelmet igényel, mivel el kellett hagyniuk országukat, és nem számíthatnak arra, hogy ott rendes családi életet éljenek, mivel elképzelhető, hogy a menekült jogállás

megszerzését megelőzően hosszú ideig voltak különválasztva családjuktól, és mivel a menekültek vagy családtagjaik számára gyakran lehetetlen vagy veszélyes, hogy hivatalos dokumentumokat nyújtsanak be vagy kapcsolatba lépjenek származási országuk hatóságaival (lásd ebben az értelemben: 2018. november 7-i K és B ítélet, C-380/17, EU:C:2018:877, 53. pont; 2019. március 13-i E. ítélet, C-635/17, EU:C:2019:192, 66. pont).

- 51 E tekintetben annak megkövetelése, hogy a menekült ténylegesen biztosítsa a családegyesítés iránti kérelem előterjesztésekor családtagjának anyagi támogatását annak származási államában vagy a korábbi tartózkodási helye szerinti országban, azzal a következménnyel járhat, hogy kizárják a 2003/86 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének hatálya alól a menekülttel ténylegesen függőségi viszonyban lévő családtagjait kizárólag amiatt, hogy a menekült nem vagy már nem képes részükre azt az anyagi támogatást nyújtani, amely a származási államukban vagy a korábbi tartózkodási hely szerinti országukban fennálló alapvető szükségleteik fedezéséhez szükséges számukra. Márpedig nem zárható ki, hogy a menekült az akaratától független körülmények miatt – például ténylegesen lehetetlen számára a szükséges anyagi javak eljuttatása vagy az attól való félelem, hogy családtagjai biztonságát veszélynek teszi ki azzal, hogy kapcsolatba lép velük – nem vagy már nem képes az ilyen támogatást biztosítani.
- 52 Következésképpen a menekült családtagját úgy kell tekinteni, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése értelmében a menekült eltartottja, ha ténylegesen függ tőle egyrészt olyan értelemben, hogy anyagi és szociális körülményeire tekintettel a családtag képtelen fedezni alapvető szükségleteit származási államában vagy a korábbi tartózkodási helye szerinti államban abban az időpontban, amikor a menekülthöz való csatlakozást kéri, másrészt megállapításra került, hogy anyagi támogatását a menekült ténylegesen biztosítja, vagy tekintettel az összes releváns körülményre – mint az érintett családtagnak a menekülttel való rokonsági fokára, a többi családi kapcsolatának jellegére és szilárdságára, valamint a többi családtagjának életkorára és gazdasági helyzetére –, a menekült tűnik a szükséges anyagi támogatás biztosítására a legalkalmasabb családtagnak.
- 53 Ezt az értelmezést megerősíti a 2003/86 irányelv 17. cikke, amely a családegyesítés iránti kérelmet illetően egyedi vizsgálatot ír elő, amelynek keretében – amint az ezen irányelv (8) preambulumbekkezdéséből következik – figyelembe kell venni különösen a családegyesítő menekült jogállásához kapcsolódó sajátosságokat (lásd ebben az értelemben: 2018. november 7-i K és B ítélet, C-380/17, EU:C:2018:877, 53. pont).
- 54 Harmadsorban a fentiekből következik, hogy bár – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza – az említett 10. cikk (2) bekezdésének egyes nyelvi változatai a családtag menekülttől való függőségének helyzetére vonatkoznak, miközben más nyelvi változatokban ez a rendelkezés egy olyan jogállásra vonatkozik, amely esetében a családtag az említett menekült eltartottja, az ilyen eltérés az említett 10. cikk (2) bekezdésben előírt feltétel értelmezése szempontjából irreleváns.
- 55 Rá kell mutatni harmadszor arra, hogy a tagállamok a részükre a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében biztosított lehetőség átültetése során további követelményeket írhatnak elő az e rendelkezés által megszabott függőségi viszony jellegére vonatkozóan, különösen azzal, hogy a 2003/86 irányelvből eredő jogok elismerését attól a feltételtől teszik függővé, hogy a menekült érintett családtagjai bizonyos indokok miatt a menekült eltartottjai legyenek.
- 56 A menekült és családtagja közötti függőségi viszony fennállására vonatkozó feltételt ugyanis úgy kell értelmezni, hogy az arra irányul, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében elismert lehetőség kedvezményéből kizárja a menekültnek az ezen irányelv 4. cikkében nem említett és nem eltartott családtagjait, azonban nem határoz meg az említett lehetőséget átültető tagállam számára kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy automatikusan ismerjen el családegyesítési jogot a menekült említett irányelv 4. cikkében nem említett valamennyi családtagjának vagy azok közül bizonyos családtagoknak, ha azok a menekült eltartottjai.

- 57 E tekintetben hangsúlyozni kell egyrészt, hogy azok az eltérések, amelyek abból eredhetnek, hogy valamennyi tagállam szabadon határozhatja meg a fentiek alapján a függőségi viszony jellegét – amely lehetővé teszi a tagállam nemzeti szabályozása alapján, hogy a menekült 2003/86 irányelv 4. cikkében nem említett családtagjai az említett irányelv értelmében vett családdegyesítési jogban részesüljenek –, teljesen összeegyeztethetők az említett irányelv 10. cikke (2) bekezdésének természetével és célkitűzésével. Már a jelen ítélet 38–40. pontjából kitűnik ugyanis, hogy ezen 10. cikk (2) bekezdését az uniós jogalkotó fakultatív rendelkezésként képzelte el, amelynek átültetése mérlegelési mozgásteret hagy a tagállamok számára, ezért az ilyen lehetőséget átültető nemzeti szabályozásokban fennálló eltérések természetesen az említett jogalkotó választásából erednek (lásd analógia útján: 2018. április 12-i A és S ítélet, C-550/16, EU:C:2018:248, 47. pont).
- 58 Másrészt a tagállamok számára ily módon elismert, további követelmények meghatározására vonatkozó lehetőség – mint ilyen – nem sérti a 2003/86 irányelv által általános jelleggel követett, a (4) és (8) preambulumbekkezdésében előírt célkitűzéseket, amelyek megkönnyítik az érintett harmadik országbeli állampolgárok integrációját azzal, hogy lehetővé teszik számukra egy rendezett családi élet folytatását, és amelyek a menekültek sajátos helyzetére tekintettel előnyösebb feltételeket írnak elő családdegyesítési joguk gyakorlásához. Amint az ugyanis a jelen ítélet 36. és 37. pontjában kiemelésre került, az említett irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében nyitva álló lehetőség igénybevételével, valamint a menekült ugyanezen irányelv 4. cikkében nem említett családtagjai családdegyesítésének engedélyezésével az érintett tagállam már akkor is támogatja e célkitűzések megvalósítását, ha e családdegyesítést az ezen 10. cikk (2) bekezdésében előírtakhoz képest szigorúbb feltételekhez köti.
- 59 Ellenben az ilyen további követelmények előírásának valamely tagállam számára történő megtiltása ellentétes lenne az említett 10. cikk (2) bekezdésének a logikájával, amely – amint az a jelen ítélet 38. és 39. pontjában megállapításra került – lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy egyrészt úgy döntsenek, hogy a menekült fenti rendelkezésben említett egyetlen családtagja számára sem ismerik el a családdegyesítési jogot, másrészt hogy szabadon határozzák meg, hogy az említett családtagok közül melyeket illetheti meg az ilyen családdegyesítési jog.
- 60 Egyébiránt az ilyen tilalom megghiúsíthatná a jelen ítélet 58. pontjában felidézett célokat azzal, hogy a tagállamokat arra ösztönzi, hogy lemondjanak a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt lehetőség átültetéséről.
- 61 Mindamellett még hangsúlyozni szükséges, negyedszer, hogy a tagállamok a részükre a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében elismert lehetőség gyakorlásával az uniós jogot hajtják végre.
- 62 Következésképpen az említett 10. cikk (2) bekezdésével a tagállamok számára elismert mérlegelési mozgásteret a tagállamok mindenekelőtt nem gyakorolhatják olyan módon, amely veszélyeztetné a 2003/86 irányelv célját és hatékony érvényesülését (lásd ebben az értelemben: 2019. március 13-i E. ítélet, C-635/17, EU:C:2019:192, 53. pont).
- 63 E tekintetben – amint az a jelen ítélet 36., 50. és 53. pontjában megállapításra került – egyrészt a menekültek helyzete a 2003/86 irányelv átültetése során különös figyelmet igényel, másrészt az említett irányelv 17. cikke a családdegyesítés iránti kérelmek vizsgálatának egyéniesítését írja elő.
- 64 Továbbá – amint azt végeredményben a 2003/86 irányelv (2) preambulumbekkezdése megerősíti – az irányelvnek tiszteletben kell tartania az Európai Unió Alapjogi Chartáját (a továbbiakban: Charta).
- 65 A Charta rendelkezései kétséggkívül nem értelmezhetők úgy, hogy azok megfosztanák a tagállamokat az őket megillető mérlegelési mozgástértől, amikor a 2003/86 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének átültetéséről döntenek, és megvizsgálják az e rendelkezés alapján benyújtott, családdegyesítés iránti kérelmeket. Mindazonáltal ezen irányelv rendelkezéseit e vizsgálat során többek között a Charta

7. cikkének tükrében kell értelmezni és alkalmazni, amely más jogok mellett a családi élet tiszteletben tartásához való jogot írja elő (lásd ebben az értelemben: 2016. április 21-i Khachab ítélet, C-558/14, EU:C:2016:285, 28. pont).
- 66 Végül az uniós jog általános elveinek részét képező arányosság elvének megfelelően a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését átültető nemzeti szabályozás által alkalmazott eszközöknek alkalmasaknak kell lenniük az e szabályozás által elérni kívánt célok megvalósítására, és nem haladhatják meg az azok eléréséhez szükséges mértéket (2016. április 21-i Khachab ítélet, C-558/14, EU:C:2016:285, 42. pont).
- 67 Következésképpen az említett 10. cikk (2) bekezdésében szereplő lehetőséget átültető nemzeti szabályozásnak tiszteletben kell tartania a Chartában biztosított alapvető jogokat, valamint az arányosság elvét, és nem képezheti akadályát a családegyesítés iránti kérelem egyedi vizsgálatának, mivel ezt a vizsgálatot – ezen túlmenően – a menekültek sajátos helyzetét figyelembe véve kell lefolytatni.
- 68 Az előző megfontolások összességére tekintettel kell végül megvizsgálni, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével ellentétes-e, hogy valamely tagállam csak akkor ismeri el a menekült lánytestvérét megillető családegyesítési jogot, ha ez utóbbi egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.
- 69 E tekintetben elsősorban rá kell mutatni arra, hogy a menekült lánytestvére nem tartozik a családegyesítőnek a 2003/86 irányelv 4. cikkében említett családtagjai közé. Ennélfogva megengedhető, hogy valamely tagállam a menekült ilyen családtagja számára ugyanezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének megfelelően családegyesítési jogot ismerjen el.
- 70 Másodsorban a jelen ítélet 54–59. pontjában kifejtettekből következik, hogy az említett 10. cikk (2) bekezdésével nem ellentétes elvi szempontból az, hogy a tagállamok egy olyan további feltételt vezessenek be, amellyel megkövetelik, hogy a menekült és a családtagja közötti függőségi viszonyt az utóbbi egészségi állapota okozza.
- 71 Meg kell egyébként állapítani, hogy egy kiterjedtebb harmonizáció keretében az uniós jogalkotó konkrétan lehetővé tette a tagállamok számára a 2003/86 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének b) pontjában és (3) bekezdésében, hogy valamely harmadik országbeli állampolgár bizonyos családtagjainak családegyesítési jogát egy hasonló feltételhez kössék.
- 72 Mindamellett a jelen ítélet 42. pontjából egyaránt következik, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (2) bekezdése hatékony érvényesülésének megőrzése érdekében a tagállam nem teheti lehetővé a menekült lánytestvére számára, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése alapján családegyesítési jogban részesüljön, ha nem a menekült eltartottja, ami – amint az a jelen ítélet 52. pontjában bemutatást nyert – nemcsak azt jelenti, hogy a menekült lánytestvére nem képes alapvető szükségleteit fedezni, hanem azt is, hogy megállapítást nyert, hogy anyagi támogatását ténylegesen a menekült biztosítja, vagy valamennyi releváns körülményre tekintettel a menekült tűnik a szükséges anyagi támogatás biztosítására a legalkalmasabb családtagnak.
- 73 Egyébiránt a jelen ítélet 53. és 63. pontjából az is következik, hogy az illetékes nemzeti hatóságoknak egyedi vizsgálatot kell lefolytatniuk azon feltétel tiszteletben tartását illetően, miszerint a menekült lánytestvérének egészségi állapota miatt a menekült eltartottjának kell lennie.
- 74 Ebből következik különösen, hogy az ilyen kérelem nem utasítható el kizárólag azzal az indokkal, hogy a menekült lánytestvérét sújtó betegséget automatikusan úgy tekintik, hogy az nem alakíthat ki ilyen függőségi viszonyt.

- 75 Konkrétabban, a kérelem egyedi vizsgálata során kiegyensúlyozottan és észszerűen figyelembe kell venni a menekült lánytestvére személyes helyzetére vonatkozó összes releváns tényezőt, mint az életkorát, képzettségi szintjét, szakmai és pénzügyi helyzetét, valamint egészségi állapotát. A nemzeti hatóságoknak ezenkívül figyelembe kell venniük azt a tényt, hogy a szükségletek egyéntől függően igen széles skálán mozoghatnak (lásd ebben az értelemben: 2010. március 4-i Chakroun ítélet, C-578/08, EU:C:2010:117, 48. pont), továbbá a menekültek sajátos helyzetét, különösen azokat a konkrét nehézségeket, amelyekkel a menekültek a bizonyítékoknak a származási országukban való beszerzése során szembesülnek.
- 76 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy nemzeti jogát, különösen a Harmtv. 19. §-a (4) bekezdésének b) pontját a lehető legteljesebb mértékben e követelményeknek megfelelően értelmezze.
- 77 Az előző megfontolások összességéből következik, hogy a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy valamely tagállam csak akkor engedélyezi egy menekült lánytestvérenek családegyesítését, ha az egészségügyi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni, azzal hogy:
- egyrészt az önmagáról gondoskodásra való képtelenséget a menekülteket jellemző sajátos helyzet figyelembevételével és az összes releváns tényezőt tekintetbe vevő egyedi vizsgálatot követően értékeljék,
  - másrészt pedig szintén a menekülteket jellemző sajátos helyzetre tekintettel és az összes releváns tényezőt figyelembe vevő egyedi vizsgálatot követően megállapítható legyen, hogy az érintett személy anyagi támogatását ténylegesen a menekült biztosítja, vagy a menekült tűnik a szükséges anyagi támogatás biztosítására a legalkalmasabb családtagnak.

A költségekről

- 78 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy valamely tagállam csak akkor engedélyezi egy menekült lánytestvérenek családegyesítését, ha az egészségügyi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni, azzal hogy:

- **egyrészt az önmagáról gondoskodásra való képtelenséget a menekülteket jellemző sajátos helyzet figyelembevételével és az összes releváns tényezőt tekintetbe vevő egyedi vizsgálatot követően értékeljék,**
- **másrészt pedig szintén a menekülteket jellemző sajátos helyzetre tekintettel és az összes releváns tényezőt figyelembe vevő egyedi vizsgálatot követően megállapítható legyen, hogy az érintett személy anyagi támogatását ténylegesen a menekült biztosítja, vagy a menekült tűnik a szükséges anyagi támogatás biztosítására a legalkalmasabb családtagnak.**

Aláírások